GŁOS WIELKOPOLSKI JUNIOR

MAGAZYN 7+

Szkoła Podstawowa im. M. Falskiego w Kraszewicach
plac Wolności 1
63-522, Kraszewice

Numer 12 05/20

www.juniormedia.pl

ORGANIZATOR PROJEKTU **POLSKA PRESS GRUPA**

LOKALNI BOHATEROWIE CZASÓW WOJNY

Dzień Zwycięstwa

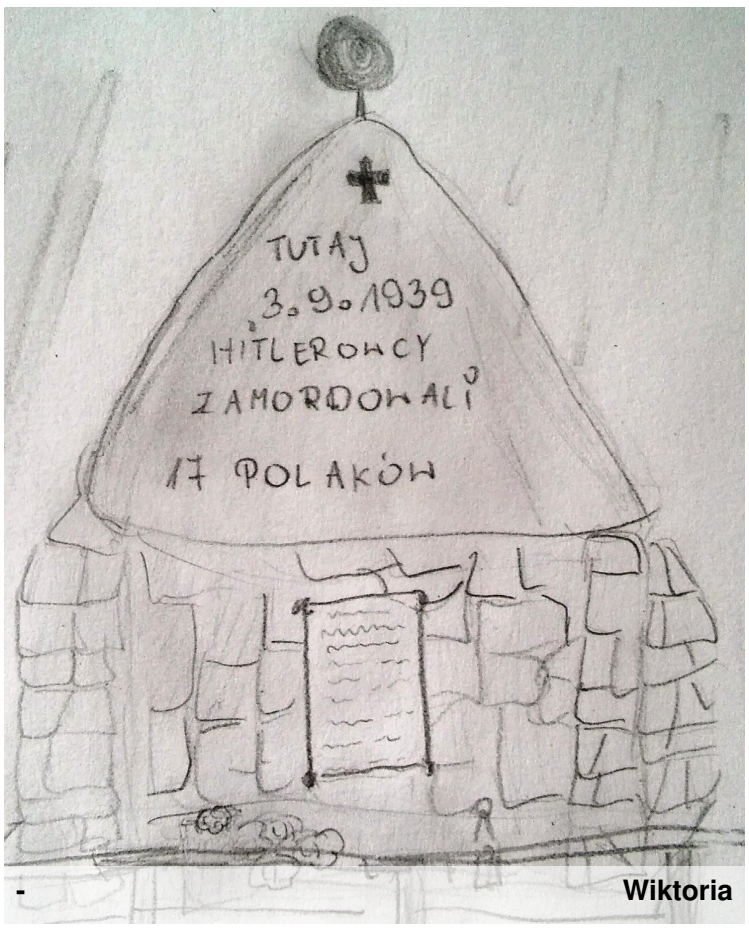

\- **Wiktoria**

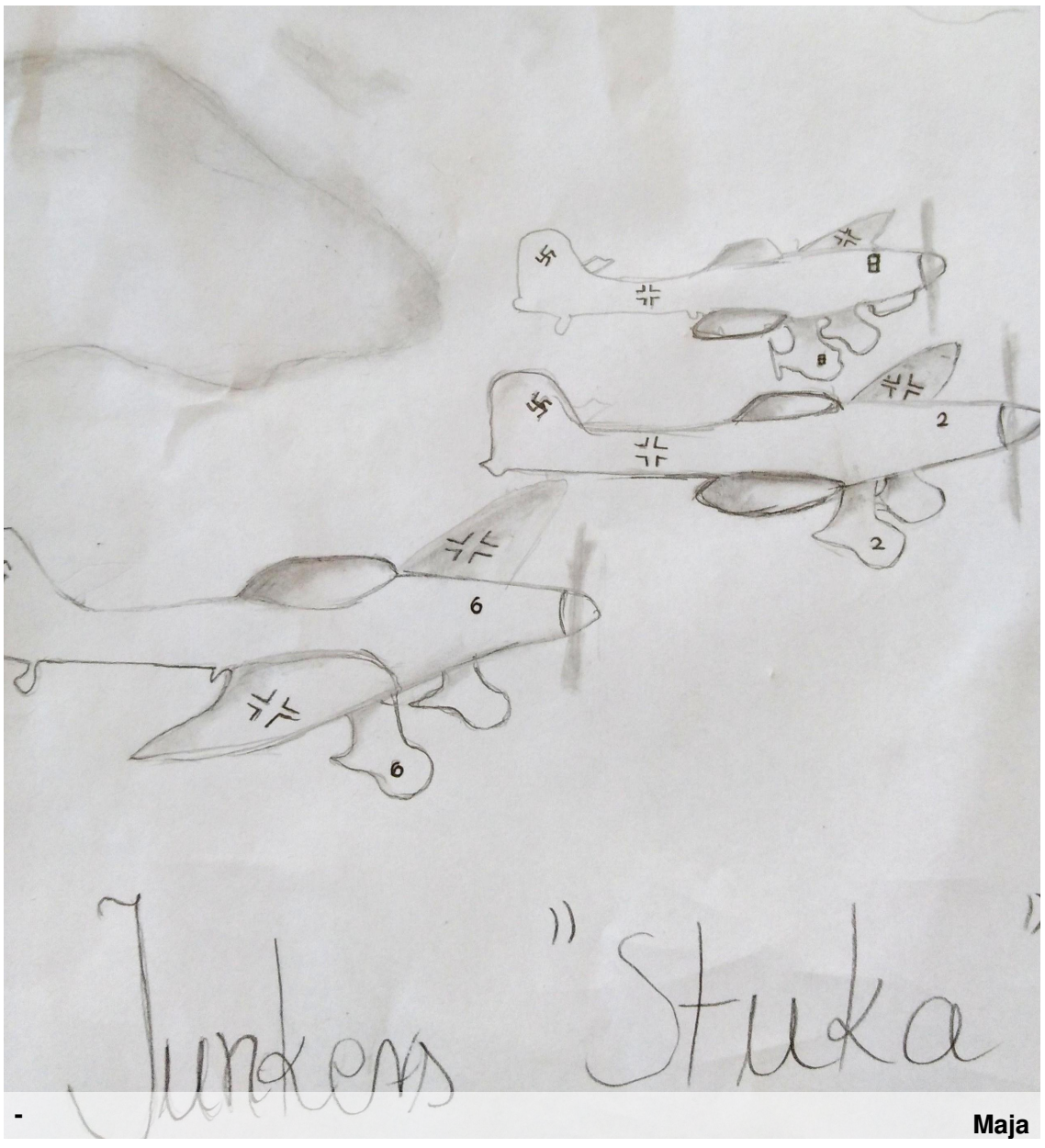

\- **Maja**

W tym roku przypada 75. rocznica zakończenia drugiej wojny światowej. 8 maja 1945 roku Niemcy skapitulowały. Druga wojna światowa zakończyła się. Wszystkim zaangażowanym w nią narodom wojna przyniosła niezmierzony ogrom cierpień i strat. Zginęło wielu Polaków, w tym także mieszkańców gminy Kraszewice. Przedstawiamy lokalnych bohaterów i miejsca pamięci.

Redakcja: *Urszula Strzała, Maria Ciołek, Wiktoria Sabała, Maja Malinowska, Adrianna Kuświk*

ks. kpt. rez. Franciszek Strugała

Franciszek Strugała urodził się 23 marca 1904 roku w miejscowości Jaworzno k/Wielunia. Rodzice prowadzili własne gospodarstwo rolne w Jaworznie. Po ukończeniu szkoły powszechnej rozpoczął naukę w gimnazjum w Częstochowie, z którego w późniejszych klasach przeniósł się do Liceum im. Piusa X we Włocławku. W 1925 roku wstąpił do Seminarium Duchownego. W latach 1931-32 był wikariuszem parafii pw. Św. Piotra i Pawła w Zawierciu a także nauczycielem religii w prywatnej szkole handlowej Karczewskiej w Zawierciu. 11 września 1933 roku na prefekta etatowego w Prywatnym Gimnazjum Żeńskim w Wieluniu, a od 17 stycznia 1934 roku uczył religii także w Szkole Dokształcającej. Pełnił funkcje wikariusza w parafii św. Michała Archanioła, także nauczyciela religii w prywatnym gimnazjum w Wieluniu. W tym samym roku objął wikariat w parafii p.w. św. Józefa w Strzemieszycach i posługiwał tam do połowy 1935 roku. Od 31 lipca 1935 roku pełnił funkcję Sekretarza Generalnego Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży w Częstochowie. W czerwcu 1937 roku otrzymał nominację na administratora parafii Kraszewice,

a w dniu 30 kwietnia 1938 roku został mianowany proboszczem tejże parafii. Ks. Strugała podjął prace remontowe na plebanii podnosząc ją o piętro. Nie zdołał jednak dokończyć prac przed wybuchem wojny. Zaraz w pierwszym roku swego pobytu w Kraszewicach zyskał sobie zaufanie miejscowych wiernych. Za zgodą władzy diecezjalnej piastował stanowisko radnego w radzie gromadzkiej i gminnej. Ks. Franciszek Strugała został aresztowany przez Niemców 6 października 1941 roku i osadzony w obozie w Konstantynowie. 30 października 1941 roku został wywieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau. Na skutek doznanych tortur zmarł z wycieńczenia i bólu śmiercią męczeńską 2 kwietnia 1942 roku w wieku 38 lat. W stosunku do męczenników obozu w Dachau zostały rozpoczęte procesy beatyfikacyjne. Od tego momentu kapłanom oficjalnie przysługiwał tytuł Sługa Boży. Ks. Strugała został oficjalnie ogłoszony jako Sługa Boży 13 czerwca 1999 roku. Mieszkańcy Kraszewic ufundowali tablicę poświęconą ks. Franciszkowi Strugale na ścianie kościoła w Kraszewicach.

Adrianna
Źródło: szkice historyczne

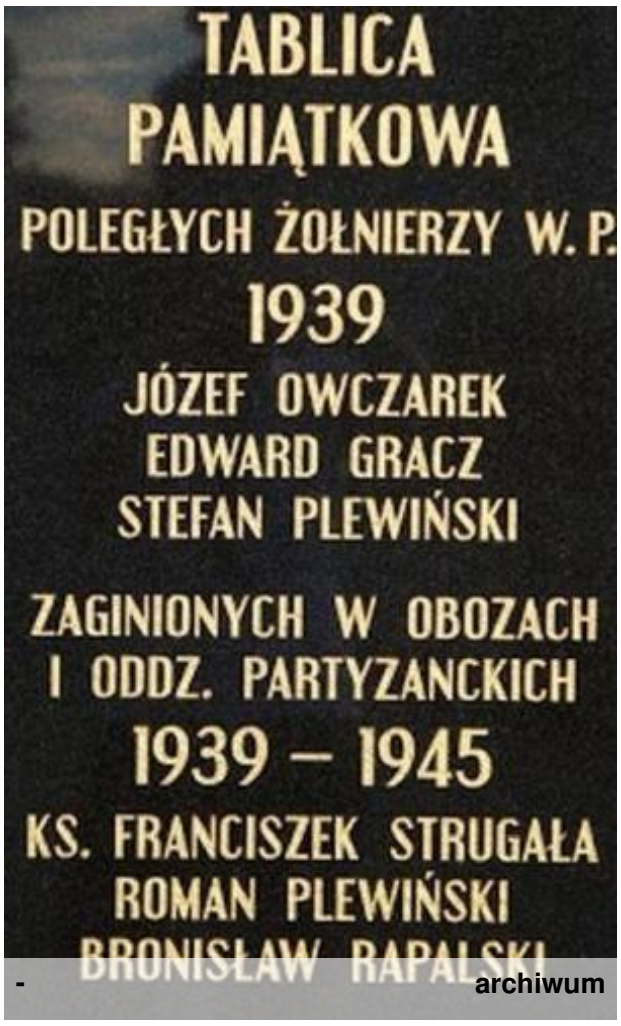

- archiwum

- archiwum

- archiwum

dr Mieczysław Oxner

Mieczysław Oxner to to syn Karola Oxnera, kupca i właściciela majątku ziemskiego w Kuźnicy Grabowskiej, w gminie Kraszewice oraz Leonilli z Nowaków. Urodził się 31 grudnia 1879 roku w Rudzie Guzowskiej. Gimnazjum ukończył w Warszawie, a nauki przyrodnicze studiował w Berlinie i Zurychu, gdzie w 1905 roku uzyskał doktorat filozofii w zakresie zoologii. W latach 1905-1907 był asystentem Collège de France w Paryżu, następnie przeniósł się do Instytutu Oceanograficznego w Monaco, gdzie był asystentem, od roku 1912 kierownikiem laboratorium, a od roku 1918 do śmierci zastępcą dyrektora. Specjalizował się w budowie wielkich akwariów morskich i aklimatyzacji zwierząt w nich żyjących, opiekował się i stale rozbudowywał wielkie Akwarium Muzeum Oceanograficznego. Opracował metodę analizy chemicznej wody morskiej, a także sposoby zwalczania chorób ryb akwariowych. Posiadał szeroką wiedzę w zakresie biologii ryb morskich oraz robaków z rodziny wstężnic.

W połowie lat 30. został polskim konsulem honorowym w Monako. Po wybuchu II wojny światowej udzielał wsparcia rodakom, których działania zbrojne zastały w Monako i na terenach sąsiednich. Nawiązał współpracę z komisją epidemiologiczną Ligi Narodów i organizacjami naukowymi działającymi w zachodniej Europie. Policja niemiecka aresztowała M. Oxnera 1 maja 1944 roku w jego mieszkaniu w Monako i uwięziła w miejscowości Nizza, skąd 3 czerwca został odesłany do obozu Drancy we Francji, a 30 czerwca deportowany do obozu w Oświęcimiu. Zginął prawdopodobnie zaraz po dotarciu na miejsce 4 lipca w komorze gazowej. Dorobek naukowy Mieczysława Oxnera obejmuje ponad 50 prac naukowych. Był odznaczony licznymi orderami zagranicznymi, m.in.: francuską Legią Honorową, Korony Włoskiej, Korony Belgijskiej, monakijskim Orderem Św. Karola i Orderem Polonia Restituta (1928).

Źródło archiwum rodzinne

M. Oxner **archiwum**

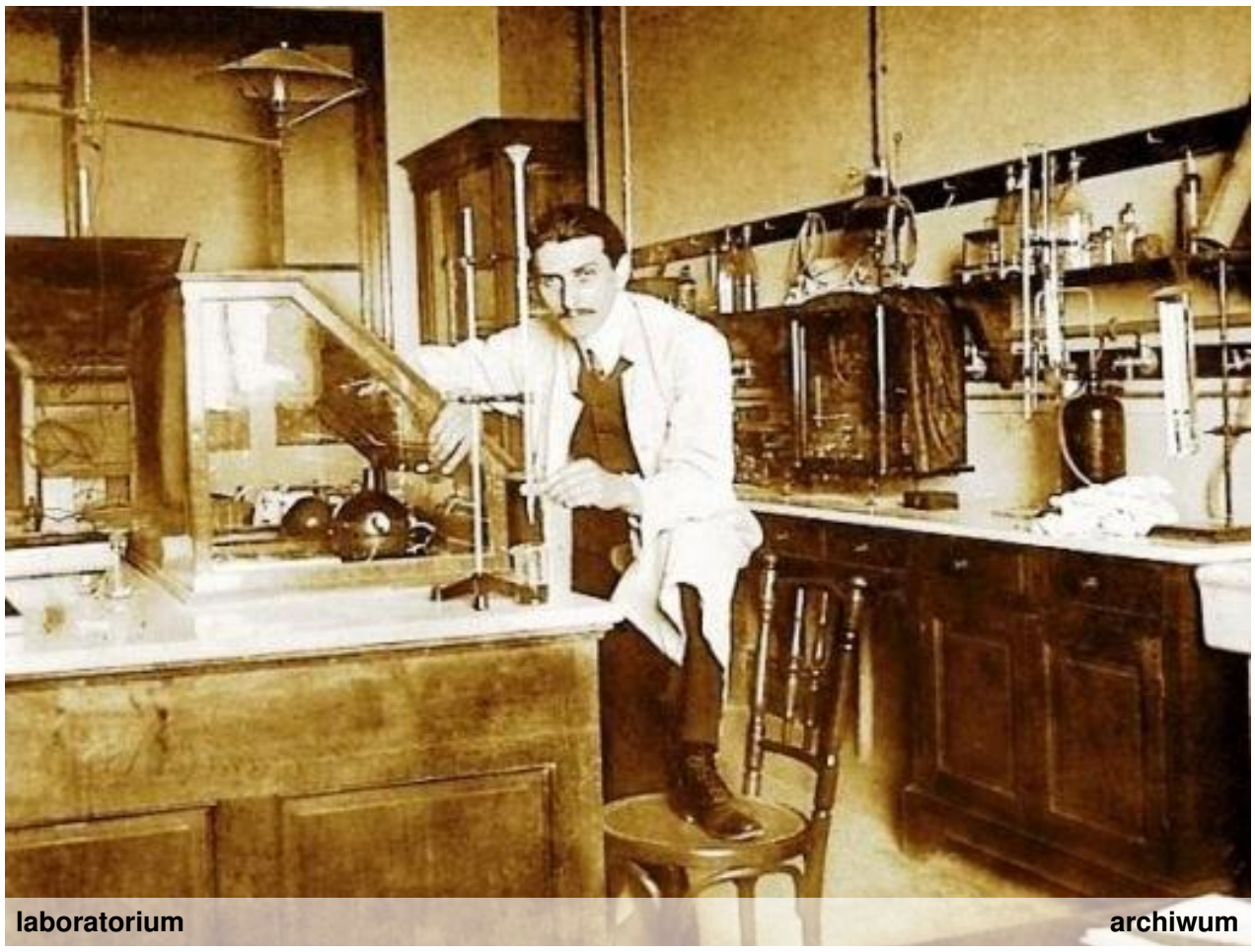

laboratorium **archiwum**

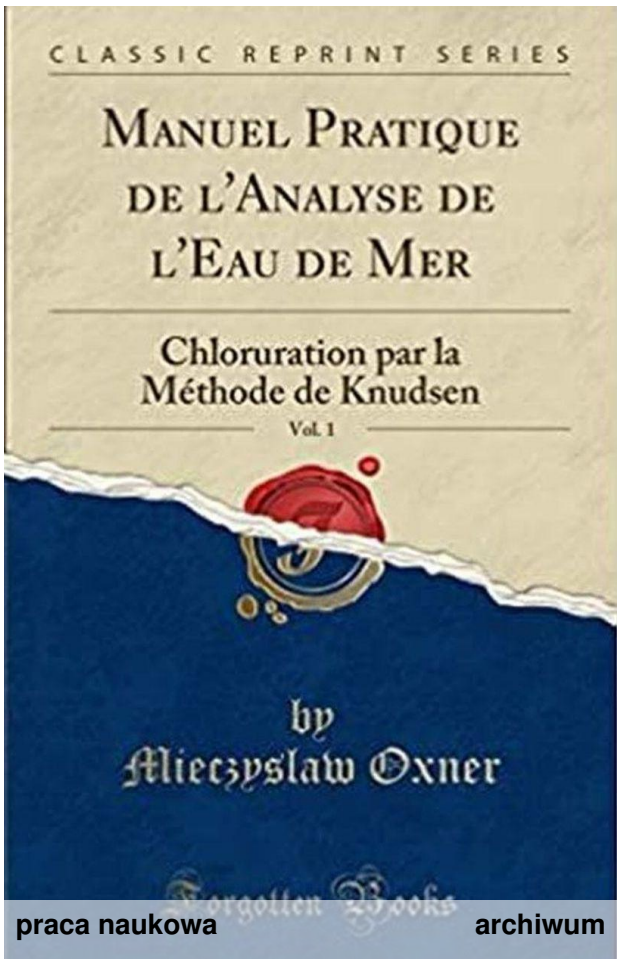

praca naukowa **archiwum**

mgr Jerzy Witold Różycki

Jerzy Witold Różycki jest najmłodszym z kryptologów, którzy złamali kod najnowocześniejszej na świecie w latach XX maszyny szyfrującej o nazwie „Enigma” i tym sposobem przyczynili się do zwycięstwa tzw. aliantów w II wojnie światowej. Urodził się 24 lipca 1909 roku. Rodzicami Jerzego byli Zygmunt i Wanda (z domu Benit) Różyccy. W czasach, gdy studiował rodzina Różyckich mieszkała w Kraszewicach. Ojciec był właścicielem tutejszej apteki. Jerzy Różycki rozpoczął studia w październiku 1926 roku na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego. W lutym 1932 roku uzyskał dyplom magistra matematyki. Zdecydował się też na studiowanie drugiego kierunku - 1937 roku otrzymał dyplom magistra geografii. W 1929 roku znalazł się w grupie najzdolniejszych studentów matematyki, którzy skończyli utajniony kurs kryptologii. Jeszcze jako student zaczął pracować w zespole kryptologów Biura Szyfrów Sztabu Głównego Wojska Polskiego. W 1932 roku poznański zespół przeniósł się do Warszawy. Na przełomie 1932/33 roku wraz z Marianem Rejewskim i Henrykiem Zygalskim złamali kody „Enigmy”, niemieckiej maszyny szyfrującej.

2 lipca 1938 roku w Rzeszowie Jerzy Różycki wziął ślub z Marią Barbarą Majką. Synem Różyckich jest Janusz Różycki, znakomity sportowiec i malarz. Przed wybuchem wojny Różycki został zmobilizowany do wojska. Wobec narastającej groźby wybuchu wojny, po polskiej stronie zapadła decyzja o przekazaniu Francuzom i Anglikom wszystkich materiałów dotyczących sukcesów polskich w złamaniu szyfru Enigmy. Polscy kryptolodzy zostali ewakuowani z kraju. Rozszyfrowanie niemieckiej Enigmy i czytanie depesz wpłynęło decydująco na przebieg II wojny. Historycy szacują, że złamanie kodu Enigmy przyspieszyło zwycięstwo aliantów w II wojnie światowej o 2-3 lata i uratowało życie prawdopodobnie 20-30 milionom ludzi w Europie i na świecie. W 1941 roku Jerzy Różycki został oddelegowany do ośrodka kryptologów w Algierze. Zginął na Morzu Śródziemnym 9 stycznia 1942 roku, podczas powrotu z Algieru do ośrodka dekryptażu we Francji. Statek pasażerski, którego był pasażerem zatonął w tajemniczych okolicznościach.

Adrianna
Źródło: nowywyszkowiak.pl

J. Różycki nowywyszkowiak.pl

kryptolodzy - J. Różycki w środku nowywyszkowiak.pl

tablica pamiątkowa biogramy.pl

Lokalne miejsca pamięci

pomnik Adrianna

cmentarz w Wieluniu -

tablica Adrianna

Niedaleko Kraszewic w pobliskim lesie znajduje się **pomnik upamiętniający radiotelegrafistkę Maszę** (19-letnia Maria Andrejewna Krjukowa) **i zwiadowcę Mitkę** (Dymitr Borisenko), którzy 07 września 1944 roku, wydostając się z okrążenia, polegli walcząc z żandarmerią niemiecką. Ciała zabitych zostały pochowane w niedalekiej odległości od dzisiejszego obelisku, a po zakończeniu wojny ekshumowane i przewiezione na cmentarz do Wielunia. Zwłoki Dimitrija Jefimowicza Borisienki spoczęły w zbiorowej kwaterze żołnierzy Armii Czerwonej, zaś zwłoki Krjukowej pochowano w oddzielnej mogile. Przez długi czas w lesie, gdzie zginęli, stał brzozowy krzyż, a w 1966 roku bliżej drogi postawiono obelisk z tablicą pamiątkową przypominającą tamtą tragedię. Mieszkańcy Kraszewic pamiętają o tych bohaterach, zapalają przy obelisku znicze i składają kwiaty.

Adrianna

Lokalne miejsca pamięci

pomnik Wiktoria

tablica Wiktoria

tablica Wiktoria

Władysław Anders (1892-1970) - polski generał z okresu II wojny światowej. Sprawował również funkcję Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. 19 sierpnia 1943 roku Anders został mianowany dowódcą 2. Korpusu Polskiego. Wraz z jednostką wziął udział w kampanii włoskiej, walcząc u boku brytyjskiej armii. Po przybyciu na Półwysep Apeniński, Polacy stoczyli m.in. w maju 1944 roku zwycięską bitwę pod Monte Cassino. Pod dowództwem generała Andersa **walczyli i polegli pod Monte Cassino także mieszkańcy Kuźnicy Grabowskiej, miejscowości położonej w gminie Kraszewice.** W 2009 roku, w 65. rocznicę bitwy wzniesiono tu pomnik upamiętniający żołnierzy II Korpusu Polskiego walczących i poległych pod Monte Cassino oraz żołnierzy wojny obronnej w 1939 roku, a w 2017 roku nastąpiło uroczyste odsłonięcie i poświęcenie tablicy gen. Andersa. Generał zmarł w 1970 roku w Londynie. Został pochowany na cmentarzu w Monte Cassino.

Wiktoria

Źródło - pl.wikipedia.org

Lokalne miejsca pamięci

\- Wiktoria

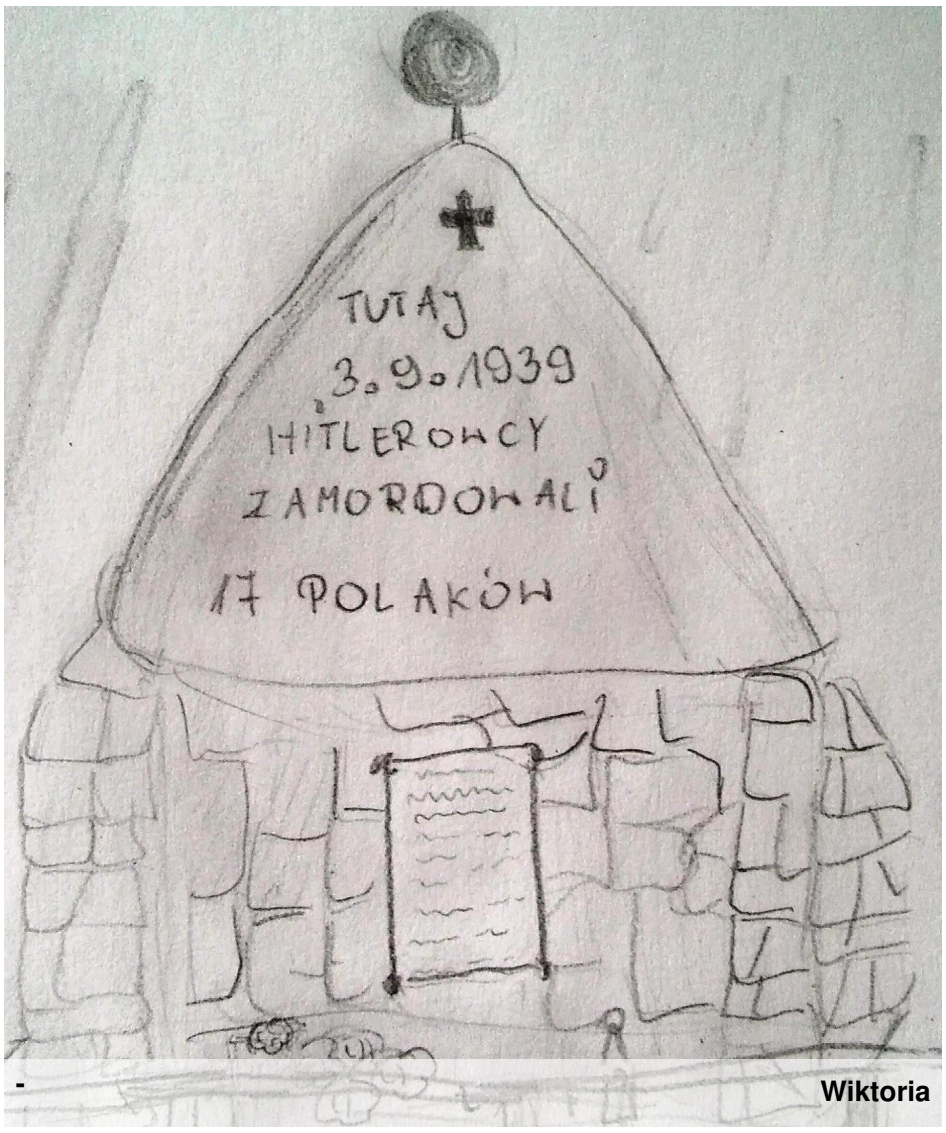

\- Wiktoria

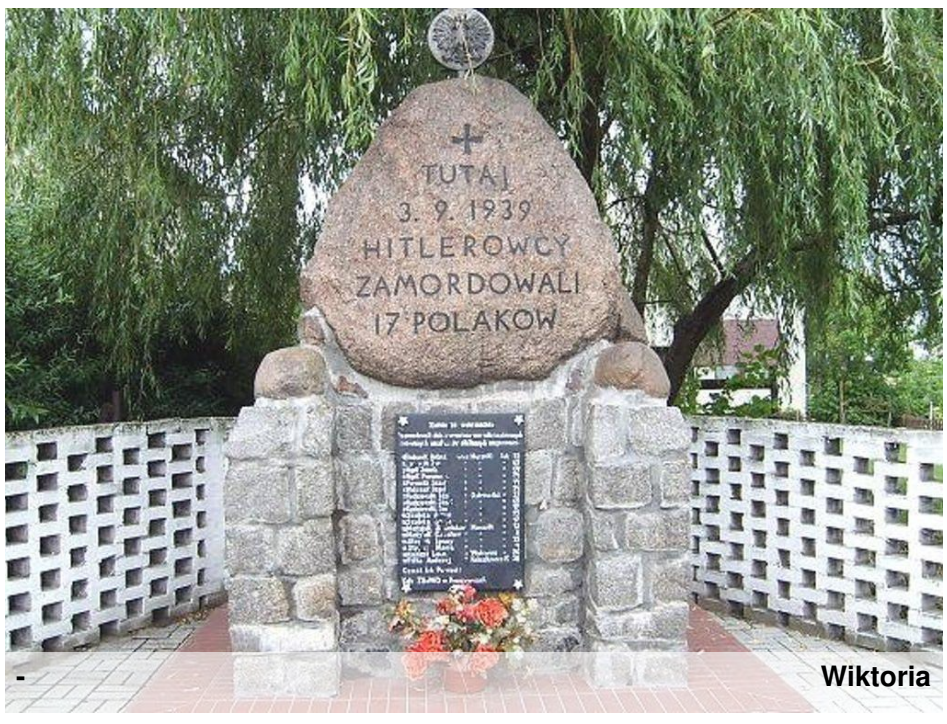

\- Wiktoria

Głaz - pamiątkowy **obelisk** znajdujący się **we wsi Mączniki** przypomina, że w tej miejscowości 3 września 1939 roku rozstrzelano 17 Polaków. W nocy z 3 na 4 września 1939 roku niemieckie oddziały 24 DP zajęły wieś Mączniki. Żołnierze Wehrmachtu dokonali straszliwego mordu na ludności cywilnej tej miejscowości i okolic w odwecie za rzekome strzały, jakie padły we wsi. W efekcie rozpoczęły się łapanki ludzi, zarówno tych napotkanych na drodze, jak i tych, którzy nie uciekli w obawie przed utratą i zniszczeniem własnego dobytku. Bez względu na wiek i płeć, Niemcy łapali zarówno mężczyzn, jak i kobiety, starszych mieszkańcy, a także dzieci. Polaków, tych którzy pozostali i ukryli się w swoich gospodarstwach, zmuszali do wyjścia z kryjówki poprzez podpalanie budynków. W roku 1964, z inicjatywy ówczesnego Koła ZBOWiD w Kraszewicach, postawiono pomnik ku czci pomordowanych.

Wiktoria

Lokalne miejsca pamięci

pomnik w Kuźnicy Grabowskiej Maria

pomnik na cmentarzu w Kraszewicach Ada

tablica Maria

Przy głównym wejściu na **cmentarz w Kraszewicach** znajduje się **pomnik z tablicą pamiątkową**. Jest on poświęcony żołnierzom Wojska Polskiego, zaginionym w obozach i oddziałach partyzanckich w latach 1939 - 1945. Tablicę odsłonięto 22 lipca 1967 roku. Dzisiaj mieszkańcy Kraszewic pamiętają i oddają hołd właśnie tym osobom poprzez dbanie o grób, palenie zniczy i modlitwy przy nim. W dniu Wszystkich Świętych wartę przy pomniku pełnią co roku harcerze.

Ada

Pomnik po lewej stronie poświęcony jest mieszkańcom Kuźnicy Grabowskiej i okolicznych wsi, którzy walczyli o odzyskanie niepodległości w roku 1918, w wojnie obronnej 1939 roku, oraz zginęli w obozach koncentracyjnych w czasie II wojny światowej. Pomnik ma kształt strzelistej kolumny na cokole. Od strony frontowej znajduje się krzyż, z trzech stron widnieją napisy.

REDAKCJA GAZETY SZKOLNEJ

SZKOŁA PODSTAWOWA
IM. MARIANA FALSKIEGO
W KRASZEWICACH
WIELKOPOLSKA

SKŁAD REDAKCJI

Redaktorzy: Urszula Strzała, Maria Ciołek, Agnieszka Białas, Sylwia Golanowska, Faustyna Dudkiewicz, Adrianna Kuświk, Aleksandra Gatkowska, Katarzyna Baś, Wiktoria Sabała, Laura Pomykała, Maja Malinowska, Eliza Podgórska, Julita Rzepecka, Kewin Niemiec